

Učebné osnovy predmetu

Občianska náuka

Forma štúdia: **štvorročné štúdium**

Predmet je povinným predmetom podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Ciele predmetu

Predmet vychádza z aktuálneho štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá v príslušnej forme štúdia a v plnej miere rešpektuje formulované ciele predmetu. V príslušných ročníkoch štúdia rozpracováva ciele predmetu nasledovne:

Ročník	Konkretizované ciele predmetu v ročníku
1. ročník	-----
2. ročník	Pochopiť jedinečnosť a neopakovateľnosť každého človeka v spoločnosti. Utvoriť si vedomie vlastnej identity a identity druhých ľudí. Akceptovať vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí. Rešpektovať a uplatňovať mravné princípy a pravidlá spoločenského spolunažívania a preberať zodpovednosť za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania. Zorientovať sa v spoločenských, politických a právnych faktoch, tvoriacich rámec každodenného života. Uvedomiť si práva a povinnosti občana Slovenskej republiky. Rešpektovať základné princípy demokracie a tolerance. Uplatniť vhodné komunikačné prostriedky k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov, k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv. Nadobudnúť rešpekt ku kultúrnym, náboženským a iným odlišnostiam ľudí a spoločenských skupín.
3. ročník	Zvládnuť základy ekonomickej a finančnej gramotnosti. Orientovať sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle. Zvládnuť základný kategoriálny-pojmový aparát filozofie. Prezentovať filozofiu ako laboratórium ľudského myslenia a výkony filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými

	platformami.
4. ročník	-----
5. ročník	-----
6. ročník	-----
7. ročník	-----
8. ročník	-----

Vzdelávacie štandardy

Predmet vychádza z aktuálneho štátneho vzdelávacieho programu pre gymnáziá v príslušnej forme štúdia a v plnej miere rešpektuje formulované štandardy (obsahový a výkonový) pre príslušnú tematickú časť / tematický okruh. V tabuľke nižšie je uvedené rozdelenie jednotlivých tém do ročníkov štúdia, pričom k téme je následne priradená aj tematická časť / tematický okruh príslušného štátneho vzdelávacieho programu pre predmet. V štátnom vzdelávacom programe sú následne k tematickej časti / tematickému okruhu priradené jednotlivé štandardy (obsahový aj výkonový). Priradením tematickej časti / tematického okruhu k danej téme v jednotlivých ročníkoch pripájame k téme aj konkrétne štandardy.

Ročník	Téma	Tematická časť / celok podľa ŠVP
2.	1. Ľudská psychika, prežívanie a správanie v psychických procesoch. 2. Typológia osobnosti. 3. Ľudské schopnosti, motívy, postoje. Učenie a stratégie učenia sa. 4. Psychické zdravie a stres, duševná hygiena. 5. Spoločnosť, socializácia a individualizácia. 6. Sociálne vzťahy a sociálne skupiny. Status, rola, pozícia. 7. Rodina a typy rodinnej výchovy. Manželstvo. 8. Školská samospráva. 9. Sociálno-patologické javy v spoločnosti – šikanovanie, domáce násilie, látkové a nelát-	Človek ako osobnosť Človek a spoločnosť

	8. Kvalifikácia, rekvalifikácia, nezamestnanosť a jej formy. 9. Aktívna a pasívna politika zamestnanosti, úloha úradov práce. 10. Životné minimum, systém sociálnych dávok. Celoživotné vzdelávanie. 11. Vzdelanie a príprava na zamestnanie. 12. Pracovný pomer. Pracovná zmluva – vznik, zmena, zánik. Písomné dokumenty – profesijný životopis, žiadosť, motivačný list. 13. Personálne agentúry. 14. Podnik, podnikanie, podnikateľ. 15. Právne formy podnikania v SR. 16. Funkcie a formy peňazí, euro. 17. Finančné inštitúcie – banky, poisťovne a ich produkty. 18. Dane, daňové úrady. Daňové a odvodové povinnosti. 19. Vznik a vývoj filozofie z mýtického vedomia. Vzťah mýtu a logu. Filozofické otázky. Filozofické disciplíny. 20. Funkcie filozofie. Vzťah filozofie k vede, náboženstvu, umeniu, ideológii – k iným spôsobom osvojovania sveta. 21. Hľadanie miesta človeka v súradniciach sveta. Človek a príroda. 22. Vyhrotenie vzťahu človeka/spoločnosť a príroda. Ekologické problémy a zodpovednosť človeka. 23. Hľadanie alternatív k paradigme karteziánskeho dualizmu subjektu a objektu.	Nezamestnanosť a jej sociálno-ekonomický dopad Svet práce Podnik a podnikanie Finančná gramotnosť Čo je filozofia a k čomu je dobrá Filozofický spôsob osvojovania si sveta
--	--	---

	24. Filozofická kritika degradácie (filozofickej) múdrosti na (inštrumentálny) rozum. Technologický rozvoj a morálka – ich kolízny vzťah. Ekonomická efektívnosť – kritérium západnej civilizácie. 25. Hľadanie miesta človeka v súradniciach sveta. Človek a spoločnosť. 26. Sociálna utópia – filozofický projekt dobre usporiadanej a spravodlivej spoločnosti. 27. Platón – ideálny štát. 28. T. More a T. Campanella – renesančná sociálna filozofia. T. Hobbes – koncepcia spoločenskej zmluvy – Leviathan. 29. Marxistická filozofia a problém odcudzenia. K. Popper – koncept otvorenej spoločnosti. 30. Hľadanie miesta človeka v súradniciach sveta. Človek a transcendentno. Boh – vzťah viery a rozumu. Problém nevysvetliteľného. T. Akvinský – existencia Boha. 31. Hľadanie istoty v neistom svete cez poznanie. 32. Filozofický dialóg ako základ filozofickej pravdy. Sokratovská irónia. Sofisti a ich sofizmy. 33. Descartova metodická skepsa. F. Bacon a jeho idoly. 34. Osvietenstvo rúca predsudky. 35. Vedecké poznanie vo filozofii pozitivizmu A. Comta. 36. Hermeneutika a jej rehabilitácia predsudkov. 37. Relatívne a absolútne poznanie. Nadčasový	
--	---	--

	rozmer ľudského poznania. Poznanie ako funkcia moci – M. Foucault. 38. Sloboda – legitímna a nelegitímna, pozitívna a negatívna. J. Locke, J. J. Rousseau. 39. I. Kant – kategorický imperatív. Konaj len podľa tých životných maxím, pri ktorých môžeš zároveň chcieť, aby sa stali všeobecným zákonom. 40. Axiologický rozmer filozofického sveta. Hodnoty – ich relativizácia a absolutizácia. Nihilizmus vo filozofii F. Nietzscheho. 41. Ľudská existencia vo filozofii – teistická a neteistická. 42. Marxizmus, existencializmus, pragmatizmus. 43. Základy svetových náboženstiev.	Religionistika
--	---	----------------

Poznámka

Bez poznámok.

Vypracoval/a: Mgr. Iveta Marková

Dátum: 3. júla 2026